

לסוב את ציון ולהקיפה

מרי דומקין (17), לא נרשמה לצעדת ירושלים שהיתה צריכה להתקיים בל"ג ב' עומר. סתם ללכת בחוף ירושלים לא התחשק לה.

אולם מהרגע שירושלים חוברת יחד, ר' דובר על צעדה סביב החומות, התלהבה מרי מאד מן הרעיון. היא אפילו קבעה עם חברתה הטובה ביותר, דינמית ביבי (18), שי יחד תהיינה פלוגת צועדים.

גם בן 72. יחד עם מרי ודינמית יצאו בשעות אחר-צהריים של אחד מימי השבוע שעבר מהאיצטדיון האוניברסיטאי 6000 צועדים. כולם שפעו שמחה על ה' הזמנות הראשונה מזה 19 שנים להקיף את חומות ירושלים, במסלול בן 20 קילומטר.

הראשונים שזינקו לדרך היו תזמורת ה' צעירים של ירושלים, שצעדו בשלשות. אח' ריהם צעדו, בין השאר, מחלקה של בנות נח"ל, שהתבלטה בצעידה קבוצתית יפה, תלמדות בית-החולים לחולי-נפש, באר-יעקב, צועדי עירית ירושלים בבגדים ססגוניים ו' סמל ירושלים רקום על גבם.

התבלט במיוחד צועד בן 72, איש ראשון לציון, שלא החמיץ עד עתה שום צעדה אחת, ואפילו השתתף בצעדה בהולנד בשנה שעברה מיוזמתו.

גם 270 בקבוקים. מרי מבית-זית ש' ליד ירושלים ניצלה הפסקה בצעדה, סי' פרה על עצמה: "אני אוהבת נורא טבע ומרחבים. בשבילי לעבוד במטעים של אבא זה דבר נפלא. אני מתבוננת כל הזמן ב' נוף היפה".

למרות שמרי נחשבת עכשיו לחושבת ירו' שלים, היא נולדה בתל-אביב. היה לה מזל שהוריה עברו לבית-זית כשהיא הייתה יל' דה בת תשע. מאז היא אפילו לא חולמת לעזוב את ירושלים.

את הבית שלה היא אוהבת במיוחד בגלל האווירה הכפרית שהוא משרה עליה. השקט והשלווה אופפים אותה מסביב. מרי אוהבת דברים רבים נוסף להליכה ברגל, יש לה, למשל, אחד האוספים הכי גדולים בארץ של בקבוקים גדולים ("איזה מאתיים ושבעים בקבוקים מכל הסוגים"). יותר מ'שוק'. על הצעדה עצמה העירה מרי: "לא תיארתי לעצמי שהצעדה תתקיים — ובאמת נוכל לסוב את ציון ולהקיפה. בשבילי זה היה ממש חלום שהתגשם. המיד שמעתי על העיר העתיקה, אבל מאז ה' כיבוש לא ראיתי בה שום דבר חוץ מהשוק. הכניסה לעיר העתיקה היתה מרתקת. כל הזמן הסתכלתי כזי לראות את כל ה' נמצא בעיר מאחורי החומות. זו היתה ה' התבוננות הראשונה והאמיתית שלי בירוש' לים שלנו. אחרי הצעדה הזו הרגשתי ש' העיר היא ממש שלי".

תל-אביב

פחד בלילות

הלילה היה אפל והרוח הצוננת הפרייה להם במלאכתם. אולם, לאורך פנס בודד הם הצליחו תמיד למצוא מקום אסטרטגי ויעיל. אחד רץ עם הכרוז בידו והשני רץ אחריו עם מברשת ודבק. תוך שניות הודבק הפלקט המתחרתי על קיר-הבית. אחד החברים שמר על המדביקים מפני המשטרה, וכשפתח בשריקת' אזהרה נעלמו המדביקים כהרף-עין על אופניהם. למחרת יכלו אזרחי תל-אביב לעיין בפלקטים חדשים של המחתרת. גם המשטרה עיניה — וחרקה שן.

זה לא דיוח רומנטי על מדביקי כרוזי מחתרות ההגנה, אצ"ל ולח"י מלפני קום המדינה. זה סיפור עובדתי על מדביקי פלקטים של מועדוני-לילה ודיסקוטקים ב' מקומות אסורים במחוז תל-אביב, בקיץ 1967. צייד. לפי החוק, צפוי המדביק מודעה שלא במקום המיועד וללא רשיון, לקנס עד 450 לירות. חולייה מיוחדת של עיריית תל-אביב מסיירת לשם כך בעיר ומאתרת את מדביקי המודעות הלא-חוקיות. אולם נוכח גל הפלקטים, המודביקים זה

ההורים גירשו אותה - הבעל ברח עם אחרת - הבונפל במלחמה

הצלהתי את עצמי!"

ציפורה

למה אין לי בית...

עם בולם על מדינה עיכרית, ושכחה את כל הצרות הפרטיות. ואז הוכרו על הקמתה של מדינת ישראל, והצרות שבו ועטו עליה.

"אבי נפטר", היא מספרת, "משחפת זה היה נורא. לפני מותו הוא קרא לי וביקש סליחה על החיים הקשים שהיו לי בבית. הוא מת. אני בכיתי נורא. לא היה לנו גם כסף לקבור אותו, והוא שכב יומיים על הרצפה עד שמצאנו כסף".

ציפורה נשארה יחד עם אמה בבית, אבל מותו של האב לא הביא קץ למריבות. הן נמשכו בין ציפורה לאמה. ופעם אחת כשכל זה נמאס כבר על כולם, שפכה על עצמה ציפורה נפט, הדליקה את עצמה. והאמא ואחיה הקטן עמדו והסתכלו עליה, מבלי לנסות להציל אותה. השכנים שנועקו לדירה, כיבו את האש, האמא הובאה למשפט, קיבלה מאסר על תנאי, וציפורה עזבה את הבית.

תזרקי את עצמך!"

יא עזבה את הבית, והחלה שוב ל' להסתובב ברחובות, לעבוד קצת בתור עוזרת-בית, להרחיח קצת כסף מפה ומשם. יום אחד היא גנבה ארנק עם כסף מאשה בשוק, ישבה על כך בבית-סוהר, ולאחר שיצאה משם פגשה את סימון סולטן. הם התחתנו, ונולדה להם בת.

"כמעט שלא ראיתי אותו", היא מספרת, "הוא היה כל הזמן בבית-סוהר, היה יוצא

הרצליה

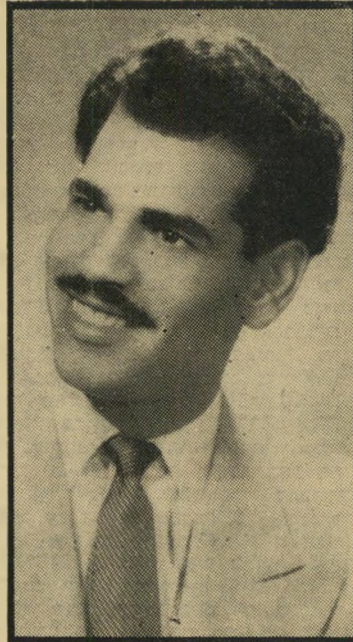
למה אין לי אהבה...

לנחם אותה. במקום זה הוא הקדיש את מלוא עזרתו לבת של הרצליה מנשואיה הראשונה, אלטלינה, הנערה שנקראה על שם אניית הנשק האומללה של אצ"ל (העולם הזה 1506).

אלטלינה בת ה'19, בלונדית ודוגמנית-צילום, זכתה, כידוע, בשמה עקב העובדה שאמה, הרצליה צוברי, חברת אצ"ל גם היא, ילדה אותה בדיוק בתקופה שאוניית הנשק הובאה לארץ (כפי שהיא הסבירה את זה אז: "בדם ואש אלטלינה נפלה, בדם ואש אלטלינה תקומו!").

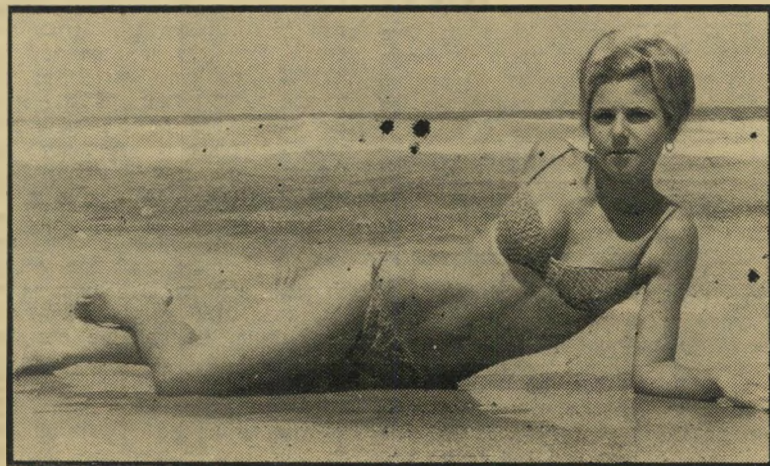
מועזת ממות בנה, עיפה ומיאשת ניסתה ציפורה צעד נוסף. היא הלכה אל צרתה, להרצליה, וביקשה ממנה שתחזיר לה את בעלה. היא מספרת שהרצליה אמרה לה: "מה פתאום? יש לך את כליבו שלום, תלכי ותורקי את עצמך משם".

היא חזרה לביתה, ניסתה שוב להתאבד, וכרגיל הצילו אותה כומן. למה לא עוצרים אותי, היא עוברת עכשיו מבית לבית ושואלת, "למה לא עוצרים לי? למה המש' טרה לא מתערבת? למה אין לי אף אחד בעולם שיעזור לי?".

סולטן

למה אין לי שקט...

אלטלינה

למה אין לי אף אחד בעולם שיעזור לי?

עלה בא אליה ואיים עליה, היא מספרת, שיחתוך לה את הפרצוף עם בקבוק שבור. "או שתהני לי גט", הוא אמר לה, "או שאת תהיי חתוכה לחתיכות". בסצינה הזאת לא הסתיימה טרגדיית ה' חיים של ציפורה סולטן, היא גם לא הת' חילה בה. היא התחילה כשיפורה נולדה. מהיום הראשון היו חיי מרים, מספרת ציפורה, גם לאבי וגם לאמא היו אלה ושואים שניים. האבא היה חלוני וקלפן ושיכור, והיה מרביץ לאמא. מקטנות הרי גשתי וידעתי שאני מיותרת בבית".

רציתי למות!"

שחוריה שזי ציפורה עלו ארצה שלחו אותה ממוסד נוער למוסד נוער, מכל מוסד היא ברחה ולכל מוסד החזירו אותה בכוח, עם מכות. היא הצליחה להגיע כך עד גיל ארבע-עשרה ואז עזבה את הבית לגמרי ונכנסה לתנועת הנוער של ביתר והפכה רביזיוניסטית נלהבת. "שם הכרתי את בעלי", היא מספרת, "ב' גיל חמש-עשרה התחתנתי איתו. נולד לנו בן, אחרי שנתיים נולדה לנו בת, וייששה חודשים לאחר שהבת נולדה התגרשתי מ' בעלי. היתה לו אחות מבוגרת שגרה איתנו יחד ומיררה לי את החיים. לא יכולתי יותר, והתגרשתי".

מיד לאחר הגירושין היא התחילה לעבוד במשק-בית אצל רופא. שבוע לאחר התחלת העבודה, היא לקחה אצל הרופא בקבוק רעל ושתתה אותו. השכנים הצילו אותה. היא חזרה לחיים. והחליטה לנסות מחדש. היא לקחה את ילדיה והלכה לבית הוריה. אבל ההורים גירשו אותה. הם לא רצו ילדים בביתם.

"הייתי אומללה", היא מספרת, "רציתי למות. הלכתי לבעלי ואמרתי לו שיסדר את הילדים כי אני אומללה גם בלי זה. הוא סידר את הילדים במוסד ואני הלכתי להורים שלי לגור אצלם.

"שם חזר הגיהנום שלי. המריבות בין ה' אבא והאמא. האבא היה מכה את האמא ואני הייתי עומדת באמצע בין שניהם. היו צעקות ומריבות כל היום. ויום אחד כשהם רבו לא יכולתי יותר, נכנסתי למטבח ושפכתי על עצמי נפט. רציתי להדליק את עצמי, אבל האמא שלי נכנסה למטבח והצילה אותי. צעקתי עליה: למה אין לי בית, למה אין לי אהבה כמו לכולם. למה אין לי שקט".

זה היה נורא!"

אתו זמן החלו המאורעות. ציפורה, שעבדה בחדר הנשק של אצ"ל נפצעה ושכבה זמן רב בבית-חולים. בגין עצמו בא לבקר אותה ונתן לה רק כך מזהב. אלה היו זמנים גדולים, היא חלמה יחד